

унікальність.

Література

1. Верхратський С. А. Історія медицини / С. А. Верхратський. – К.: Здоров'я, 2011. – 352 с.
2. Дейнега Т.Ф. Напрями вдосконалення підготовки майбутніх лікарів у сучасних умовах на кафедрі анатомії людини / Т. Ф. Дейнега, Н. Л. Свінцицька, В. О. Рогуля, В. Г. Гринь // Основні напрямки удосконалення підготовки медичних кадрів у сучасних умовах: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, 26 березня 2015 р, м. Полтава. – Полтава, 2015. – С. 71–73.
3. Робота у студентському науковому товаристві – перша ланка у процесі формування сучасного лікаря / Н. Л. Свінцицька, О. О. Шерстюк, Р. Л. Устенко [та ін.] // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2015. – Вип. 2 (50), т. 15. – С. 39–43.
4. Формування клінічного мислення у майбутніх лікарів на кафедрі анатомії людини / Н. Л. Свінцицька, О. О. Шерстюк, І. М. Солдатова [та ін.] // Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України на новому етапі: матеріали Х ювілейної Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю (м. Тернопіль, 18–19 квітня 2013 р.). – Тернопіль, 2013. – Ч. 1. – С. 453–455.
5. Шерстюк О.О. Стереоморфология: история и перспективы ее развития для теории и практики медицины / О. О. Шерстюк, Н. Л. Свинцицкая, Р. Л. Устенко [и др.] // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. – 2020. – Т. 20, вип. 1 (69). – С. 186–192.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

*Бокова С.І.
СумДУ*

Система освіти як в Україні, так і в усьому світі, в період пандемії зазнала великих змін. За короткий проміжок часу практично весь навчальний процес перейшов в online формат, що дало можливість студентам не переривати навчання і підтримувати знання на достатньому рівні. В цей період адаптація системи освіти залежала від багатьох факторів, в першу чергу, від організації інфраструктури навчання, його технологій та контенту.

Аналіз отриманого досвіду роботи Сумського державного університету в критичній ситуації показав високу оперативність у забезпеченні переходу освітнього процесу в online простір. До початку пандемії співробітниками університету було розроблено власні платформи для роботи викладачів в online просторі та їх взаємодії із студентами й іншими учасниками освітнього процесу. Для викладачів було проведено ряд тренінгів – вебінарів з підвищення кваліфікації.

Варто відзначити і подальший моніторинг проблемних питань, з якими час від часу стикалися учасники навчального процесу, і своєчасне оперативне їх вирішення технічними співробітниками університету. Учасників освітнього процесу було забезпечено навчальними online платформами, online бібліотекою та іншими інформаційними ресурсами, організовано необхідні комунікації і контроль. Викладачі мали можливість скористатися будь-якими зручними ресурсами: електронними навчальними посібниками, методичними вказівками, конспектами лекцій, виданими авторами СумДУ; міжнародними виданнями (книгами, тьюторіалами) з відкритою ліцензією у е-каталозі бібліотеки, тематичними передплаченими та відкритими ресурсами. Організацію комунікації із студентами та іншими учасниками навчального процесу налагоджували за допомогою корпоративної пошти СумДУ, платформи змішаного навчання СумДУ MIX, платформи Office 365 та Microsoft Teams, веб-сервісу дистанційного навчання Google Classroom, застосування додатку Google Hangouts Meet, конструктора навчальних матеріалів "Lectur.ED", відкритого ресурсу "OCW СумДУ". Для запису навчальних відеоматеріалів викладачам надавалась відеостудія медіа-центру СумДУ.

Новітні мультимедійні технології, інтернет ресурси значно підвищили пізнавальні можливості навчання, розширили коло спілкування, урізноманітнили види навчальної діяльності. Впровадження їх у навчальний процес дало можливість студентам ознайомитись з техніками і методиками виконання різних практичних навичок. Демонстрації тематичних фото, відео, використання різних платформ соціальних мереж, проведення вебінарів протягом останніх двох років стали невід'ємною частиною навчання. Більшість студентів задоволені доступністю інтернет ресурсів та їх наповненням.

Обмеження offline взаємодії студентів і викладачів у вивченні практичної складової спонукали до активного використання ситуаційних завдань із подальшим детальним їх обговоренням, але слід відмітити бажання студентів напрацювати власні навички, отримати важливий досвід практичної роботи з пацієнтом і колективом. З метою вирішення даної проблеми викладачами медичного інституту СумДУ було впроваджено в навчальний процес використання симуляційного центру. Працюючи в малих групах із дотриманням всіх протиепідемічних заходів, студенти мали можливість відпрацювати на фантомах практичні навички відповідно до навчальної програми. Враховуючи позитивний результат від проведених заходів необхідно відмітити, що комунікація з реальним пацієнтом залишається незамінною частиною практично орієнтованого навчання. Робота з конкретним пацієнтом, який має набір скарг, симптомів, даних клінічного, лабораторного та інструментального обстеження є важливою у формуванні професійних

навичок, клінічного мислення, впевненості і спроможності до самостійної діяльності. Набуття відповідних фахових компетенцій в сучасному світі конкурентної боротьби стає для студентів все більш актуальним.

Загалом, можна відмітити достатній рівень мобілізації викладачів і студентів у новому робочому форматі. Звичайно ж мали місце труднощі технічного, методичного, організаційного плану. Більшість викладачів і студентів виявилися здатні працювати в такому режимі, однак є проблеми і завдання, які не можуть бути вирішені виключно за допомогою цифрових технологій дистанційного формату. Практична складова клінічного спрямування залишається в offline просторі. Опанування практичних навичок, робота з пацієнтом можливі при безпосередньому контакті, тому проблема пошуку нових можливостей для підвищення якості викладання залишається актуальною.

ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ – ОДИН З КРОКІВ ДО ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я НАЦІЇ

*Волкова О.А., Тихонова О.О., Тарасенко Я.А., Дейнега Т.Ф., Сербін С.І.
Полтавський державний медичний університет*

Протягом останніх десятиріч набуло особливої актуальності питання здоров'я населення нашої країни. На сьогодні стан здоров'я мешканців України, зумовлений суспільними явищами на межі століть, супроводжується високою смертністю, особливо серед осіб працездатного віку, значними параметрами інвалідизації, захворюваності і зменшенням середньої тривалості життя, яка менша у середньому на 10 років порівняно з іншими країнами Євро-союзу.

Особливе занепокоєння викликає стан здоров'я дітей, шкільної та студентської молоді. Так, на сьогодні майже 90% дітей дошкільного віку, учнів та студентів мають проблеми зі здоров'ям. Різні медичні та соціальні дослідження вказують на погіршення стану здоров'я дітей та підлітків протягом останніх років. За даними вибіркового дослідження 36,4% учнів загальноосвітніх шкіл України мають низький рівень фізичного здоров'я та лише 6,7% – вище за середній [3]. Аналіз статистичних даних свідчить, що лише 5% випускників шкіл є практично здоровими, 40% школярів хронічно хворі, 50% мають морфо-функціональні проблеми, до 80% страждають на різні нервово-психічні розлади [4]. Різко прогресують у зростаючого покоління хронічні хвороби серця, хребта, очні хвороби, неврози, ожиріння. Фахівці вважають, що близько 75% хвороб у дорослих є наслідком впливу несприятливих умов життя у дитячі та молоді роки [3]. Також викликають